

III.

PRŮBĚŽNÁ ZPRÁVA O PLNĚNÍ PLÁNU REALIZACE STÁTNÍ INFORMAČNÍ POLITIKY VE VZDĚLÁVÁNÍ DO 31. 12. 2003

Obsah

- A. Úkoly I. a II. etapy vyplývající ze zapojení ČR do Lisabonského procesu
- B. Plnění úkolů SIPVZ v rámci jednotlivých resortů
- C. Státní informační politika ve vzdělávání v ostatních resortech

Příloha: Stav realizace SIPVZ v ČR v datech k 31. 12. 2003

Seznam zkratek používaných v materiálu

A. ÚKOLY I. A II. ETAPY SIPVZ VYPLÝVAJÍCÍ ZE ZAPOJENÍ ČR DO LISABONSKÉHO PROCESU

Program SIPVZ je jedním z vládních úkolů, které jsou v úzkém vztahu k závazkům ČR vůči evropským strukturám. Pro oblast ICT je zásadní naplňování cílů lisabonského procesu (eEurope+), které se v mnohém se SIPVZ doplňují a na sebe navazují. Aktualizovaný plán II. etapy, schválený usnesením vlády č. 992/2003, některé z těchto úkolů zahrnuje. Vzhledem k významu evropských parametrů uvádíme přehled plnění těchto ukazatelů hned v první části této průběžné zprávy.

Souběžně předkládáme přehled plnění ostatních úkolů usnesení vlády č. 244/2001 a č. 992/2003.

A.1 Přehled základních úkolů vyplývajících z jednotlivých usnesení vlády č. 244/2001 a 992/2003 a stav jejich plnění¹

Poskytnout všem školám, učitelům a studentům vhodný přístup k internetu a ke zdrojům multimediálních dat.

K internetu je připojeno 95 % škol, z toho trvale 82 % škol. Pouze 20 % škol využívá dostatečně rychlé připojení k internetu, které umožňuje efektivní využití elektronického obsahu ve výuce. V počtu všech počítačů na 100 žáků dosahujeme evropského průměru, zaostáváme však za hodnotou tohoto indikátoru k okolním vyspělým zemím. Většina současně využívané techniky je zastaralá. Školy vlastní 4, 8 počítačů mladších 5 let na 100 žáků, tedy zhruba jednu polovinu optimálního stavu. (Sběr dat: ÚIV, MŠMT 2003.)

V praxi to znamená, že ICT na školách je zastaralá a nevyhovující stávajícím potřebám. V rámci I. etapy realizace SIPVZ byla do škol dodána přibližně 1/3 počítačů (asi 25 000) z celkového počtu 75 000 počítačů mladších pěti let, které jsou v současné době na školách k dispozici. Podrobné výsledky analýzy vypracované ve spolupráci s ÚIV jsou součástí samostatné analýzy, která bude zveřejněna v dubnu 2004. (Sběr dat: leden 2004.) V příloze uvádíme přehled základních parametrů celkového stavu SIPVZ na školách.

Zásadní změnou v realizaci SIPVZ v roce 2003 bylo využívání zkušeností jednotlivých škol s plnou odpovědností ředitele za vzdělávání, v oblasti financování pak především společné financování rozvojových a pilotních projektů. Do SIPVZ se právě společným financováním zapojily všechny zúčastněné strany – školy, obce, kraje i ministerstvo.

Zajistit dostupnost podpůrných služeb a vzdělávacích prostředků na internetu a platformy elektronického vzdělávání pro učitele, žáky a rodiče.

V roce 2003 bylo přijato 322 pilotních projektů, které se zaměřily především na implementaci softwarových aplikací přímo do výuky, a to i neinformatických předmětů. V současné době probíhá výběr center excelence – informačních center, které se stanou nositeli moderních informačních trendů ve svém regionu. Zapojení českých škol do mezinárodních projektů je však z mnoha důvodů stále velmi neuspokojivé. Mezi základní důvody patří: jazyková bariéra a malá kompetence – příčinou již ale není neodpovídající technologické zázemí jednotlivých škol. Byl

---

¹ Úkoly z usnesení vlády č. 992/2003 jsou uvedeny menším fontem a podtrženy.

spuštěn informační portál sekce SIPVZ www.e-gram.cz, který průběžně informuje o aktivitách v této oblasti (1100 návštěvníků/ 1 den – I. čtvrtletí 2003). Z tohoto portálu je také spuštěna databáze pilotních projektů jako modelů pro další projekty škol. V oblasti výukového softwaru je prostřednictvím evaluačního webu monitorováno a evaluováno více než 80 % trhu. Školám byly zpřístupněny on-line i off-line výukové zdroje, a to jak přímým nákupem, tak i účelovou dotací jednotlivým subjektům.

Byl vyhlášen rozvojový program na podporu vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a rozvojové programy zaměřené na vytváření center excelence. V roce 2004 se dále budou také hodnotit rozvojové programy v oblasti e-learningu.

Zajistit školení všech učitelů, zejména přizpůsobit jejich učební plány, a motivovat je k využívání aktuálních digitálních technologií při výuce.

V rámci SIPVZ bylo dosud vyškoleny (k 31. 12. 2003) přibližně 66 % pedagogických pracovníků v základních dovednostech práce s osobním počítačem, z toho asi 80 % učitelů. Na většině škol byla vytvořena funkce ICT koordinátora. Dosud však neproběhlo školení ICT metodiků, jejichž role je pro zavádění ICT do výuky klíčová.

Upravit učební plány tak, aby zahrnovaly nové způsoby vzdělávání s využitím informačních a komunikačních technologií.

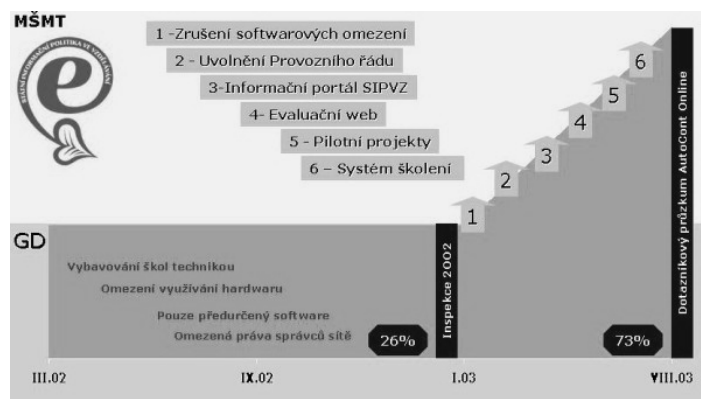
Zajistit, aby žáci měli možnost získat digitální gramotnost do doby, než opustí školu.

Je připraven a na pilotních školách ověřen Rámcový vzdělávací plán pro základní školy (MŠMT, VÚP Praha), ve kterém jsou ICT kompetence žáků. Je posílena role informační gramotnosti v ostatních vzdělávacích oblastech. Byla upravena časová dotace učebního plánu ve prospěch informatiky.

Využití ICT ve vlastní výuce je však stále velmi nízké, přestože v roce 2003 došlo ke znatelnému nárůstu iniciativ škol v oblasti ICT (viz příloha). Podle zprávy ČŠI z ledna 2003 bylo využití ICT ve vlastní výuce na úrovni 26 % (včetně informatických předmětů), v neinformatických předmětech však jen pouhých 6 %. (Ve vyspělých zemích se tento indikátor odhaduje na 10 až 15 %.) Díky změně strategie od uzavřeného intranetu k otevřenému přístupu k moderním technologiím dochází ke znatelnému posunu také v této oblasti (viz graf č. 1).

Zásadním krokem pro další rozvoj ICT ve školství je nalezení odpovídajících motivačních stimulů pro rozvoj lidských zdrojů v oblasti ICT ve školství. Bez přijetí motivačních programů, přímé podpory posilování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a osobní zainteresovanosti pracovníků ve školství je téměř nemožné očekávat významnější posun v aplikaci ICT do vlastní výuky. Totéž platí i v oblasti evropských vzdělávacích projektů. Těmito motivačními programy rozumíme především zákon o pedagogických pracovnících včetně kariérního řádu, ale také pilotní a rozvojové projekty umožňující přímou podporu aktivních škol.

Graf č. 1: Zásadní změny v SIPVZ v průběhu roku (2003)

A.2 Ostatní úkoly vyplývající z usnesení vlády č. 992/2003 mající obecnou platnost²

Dosáhnout podstatného snížení cen za přístup k internetu posílením konkurence schopnosti nebo regulací cen a srovnáváním na evropské a národní úrovni. Provést další liberalizaci telekomunikačního trhu, zejména zpřístupnění účastnického vedení a založení konkurenčního prostředí v přístupových sítích. Umožnit zavedení a regulaci paušálního poplatku za přístup k internetu prostřednictvím účastnického vedení.

Tento úkol není dlouhodobě plněn, leží však mimo rámec SIPVZ. Přesto jej pro celkové zajištění úkolů SIPVZ v oblasti vzdělávání veřejnosti považujeme za zásadní. V únoru 2004 byly uvolněny první tarify pro neomezený přístup k internetu z domova. V březnu 2004 vláda ČR schválila materiál ministerstva informatiky Státní informační politika, ve kterém je stanoven přístup vládních orgánů k této problematice.

Nástroje veřejného financování zajistí podle potřeby a bez narušení konkurence vyšší prioritu podpory vývoje informační infrastruktury a projektů, zejména v méně rozvinutých regionech.

V rámci Projektu P II byly vyhlášeny rozvojové projekty, které významným způsobem ovlivnily stav využívání výpočetní techniky na školách. Podrobnosti k pilotním projektům jsou uvedeny v příloze tohoto materiálu. Bylo podepsáno memorandum s firmou Microsoft, z něhož vyplynul program Partners in Learning. Na začátku roku 2004 dostaly školy v oblastech s vysokou nezaměstnaností možnost legálně využívat licence OS Microsoft Windows a MS Office za minimální cenu. Do programu bylo zahrnuto více než 20 % škol, přestože bylo v původním programu určeno pouze 15 %. O program je ze strany škol velký zájem.

Do konce roku 2003 definovat a vyhlásit standard "ICT služeb dostupných ve školách". Do konce roku 2004 definovat model zajištění těchto služeb ve školách a model více zdrojového financování těchto služeb ve školách.

Standard ICT služeb dostupných ve školách byl definován a v současné době je ve veřejné diskusi. Tvoří východisko pro Koncepti financování rozvoje, obměny a provozu

² V následujícím přehledu je vyhodnoceno plnění ostatních úkolů citovaného vládního usnesení.

ICT ve školách, která je předkládána do vlády jako samostatný dokument následně po projednání průběžné zprávy o plnění úkolů SIPVZ.

Do konce roku 2003 definovat a vyhlásit standard "Základní počítačové gramotnosti veřejnosti" odvozený z "Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání", ale zejména odrážející praktické potřeby zaměstnavatelů a zkušenosti NPPG.

Tento úkol je plněn i v rámci programu NPPG a vyjádření je uvedeno v samostatné části věnované podílu ministerstva informatiky na realizaci Státní informační politiky ve vzdělávání.

Do konce roku 2003 připravit vzorová technicko-organizační doporučení pro zřizovatele a provozovatele umožňující zpřístupnění školní ICT infrastruktury cílovým skupinám obyvatel (aspekt provozu sítě a budovy, licenční podmínky, zajištění dohledu a lektorů). Potenciální příjmy z takto využití infrastruktury účelově vázat na další rozvoj ICT infrastruktury školy.

Vzhledem k tomu, že usnesení vlády č. 992/2003 ukládá vypracování dokumentu financování ICT po roce 2005, byla práce na tomto úkolu převedena do II. etapy.

V roce 2003 otevřít diskusi mezi odbornou školskou veřejností a zaměstnanci knihoven o zajištění ochrany nezletilého uživatele před nežádoucími vlivy internetu a s tím souvisejícím hodnocením obsahu internetu.

Tato diskuse byla zahájena se všemi zúčastněnými subjekty (říjen 2003 – média, diskusní fóra, www.e-gram.cz). Odezva byla velmi malá. Většina respondentů je přesvědčena (rychlý průzkum SIPVZ, říjen 2003), že řešení tohoto problému má plně v rukou statutární zástupce školy a školského zařízení, který je odpovědný za plnění vyučovacího plánu. Uplatnění jiných plošných přístupů proto v tomto okamžiku považujeme za zbytečné. MŠMT připravilo pro žáky a učitele kodex uživatele internetu, který již byl zveřejněn. MŠMT dále pro školy vydává metodický pokyn, který je zaměřen na ochranu žáka jako uživatele internetu před nežádoucími vlivy.

MŠMT bude v ročních intervalech dotazovat všechny partnery na požadovaný profil ICT gramotnosti jednotlivých cílových skupin v kompetenci partnera a partneři budou reagovat strukturovanou odpovědí.

Minimální standardy jsou součástí návrhu financování ICT po roce 2005.

Do konce roku 2003 bude proveden informační průzkum všech aktivit EU v oblasti "informační gramotnosti", jeho výsledky budou zpřístupněny a každých šest měsíců aktualizovány. Takto bude zmapována účast jednotlivých subjektů z celé ČR na programech EU v oblasti "informační gramotnosti". Budou hledány mechanismy, jak zvýšit účast škol a dalších subjektů na programech EU v oblasti "informační gramotnosti".

Cílem programu eLearning, který byl pro rok 2004 až 2006 (Evropský parlament) přijatý 5. prosince 2003, je rozvinout efektivní využití informačních a komunikačních technologií (ICT) v evropských systémech vzdělávání a odborné přípravy. MŠMT připraví modely rozvojových projektů umožňující přístup k tomuto projektu. Seznam těchto aktivit je zveřejněn na www.e-gram.cz. Souběžně je k tisku připraven leták s informacemi věnujícími se této problematice.

Podporovat udělování Evropského diplomu základních znalostí v oblasti informačních technologií.

Smlouva o společném řešení evropského projektu ePICT – European Pedagogy ICT licence – bude řešit propojení stávajícího vzdělávacího systému v oblasti ICT i v celoevropském kontextu. Cílem tohoto projektu je připravit standardy ICT vzdělávání pedagogických pracovníků v rámci EU. Na řešení se podílí nejrůznější vzdělávací instituce z celé ČR. Systém rozvíjí přijatou koncepci vzdělávání pedagogických pracovníků v projektu P I. Akreditace 900 školících středisek je dobrou základnou pro realizaci všech forem vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti ICT. Tento úkol má dlouhodobý charakter. Diplom ECDL je standardem dovedností ovládnutí počítače, vhodným pro administrativní pracovníky. Učitelské dovednosti práce s počítačem jsou nadstavbou. ECDL je zahrnuto ve školení “Z“, vyšší moduly školení nejsou v ECDL zahrnuty a jsou tudíž nezbytné.

B. PLNĚNÍ ÚKOLŮ SIPVZ V RÁMCI JEDNOTLIVÝCH RESORTŮ

B.1 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

B.1.1 Organizační změna v řízení SIPVZ a hlavní strategické kroky v roce 2003

V roce 2003 převzala roli hlavního konzultanta zásadních materiálů znovu Konzultační komise Koordinačního centra (program P IV). V průběhu roku řešily programové úkoly pracovní týmy Koordinačního centra v součinnosti s vedoucími jednotlivých programů a pracovními týmy jednotlivých programů (zejména P I a P II).

V průběhu roku 2003 bylo přijato logo Státní informační politika ve vzdělávání, které bylo velmi dobře akceptováno jak odbornou, tak i laickou veřejností (viz obrázek). Toto logo je partnery v mnoha směrech považováno za období značky Czech-made. Zvláště v oblasti výukového softwaru je tento symbol všeobecně považován za významné ocenění.

Vzhledem k podstatným změnám ve strategii celé SIPVZ směrem ke školám a regionům došlo k významné aktivizaci škol a školských zařízení, školských asociací i dalších partnerů. Celkové mediální mínění o vývoji SIPVZ se významným způsobem pozitivně upravilo, hodnocení veřejnosti i škol ukazuje nutnost pravidelné informovanosti v této oblasti.

Hlavní premisou zakotvenou ve všech dokumentech a prováděcích metodických pokynech je základní předpoklad odvozený ze školského zákona – za vzdělávací program školy a školského zařízení je vždy odpovědný ředitel školy. Proto se od roku 2003 realizuje SIPVZ formou účelových dotací koncovým subjektům s následnou veřejno-správní kontrolou.

V roce 2003 byly také, podle zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole, zahájeny veřejno-správní kontroly. Hlavním subjektem pověřeným touto činností je Česká školní inspekce. Na jaře roku 2004 budou provedeny inspekce projektů P I a P II v rámci jednotlivých podprojektů.

Koncem roku 2003 došlo v rámci úsporných opatření ke zrušení sekce SIPVZ. Nově vzniklý odbor SIPVZ převzal všechny úkoly vyplývající z vládních dokumentů.

V lednu 2004 byl ze strany MF vyjádřen předběžný souhlas s celkovým vyjmutím programu SIPVZ z ISPROFIN.

V prosinci roku 2003 byla MF předložena aktualizovaná dokumentace jednotlivých programů (333 710-333 740 podle usnesení vlády č. 992/2003).³

B.1.2 Změny v programové dokumentaci programu SIPVZ – porovnání cílových parametrů I. vlny SIPVZ (2001 – 2006)

Můžeme konstatovat, že většina parametrů bude v roce 2006 splněna, navzdory problémům v letech 2001 až 2002. Závažnější problémy vzniknou pouze v projektu P III – Infrastruktura (viz C1.2.3.). Jednotlivé parametry se vztahují k 31. 12. 2006, kdy by měl být program SIPVZ ukončen.

B.1.2.1 Projekt P I - Informační gramotnost

Původně závazný parametr – vyškolit 82 500 učitelů na základní úroveň dovedností oblasti ICT (znalostní úroveň „Z“) – bude překročen. Tyto dovednosti získá přibližně 109 tis. pedagogických pracovníků. Realizace byla rozšířena na pedagogické pracovníky (nejen učitelé, ale také vychovatelé apod.).

Původně závazný parametr – vyškolit 27 500 učitelů na vyšší úroveň znalostí a dovedností v oblasti ICT (znalostní úroveň „P“) – bude opětovně překročen, pravděpodobně bude vyškoleni až 40 tis. pedagogických pracovníků. Tento typ školení je modulární (celkem 3 moduly), učitelé mají možnost si tyto moduly zvolit na základě své odbornosti a zájmu.

Doposud již bylo vybudováno celkem 900 školících středisek a tato kapacita je pro plánované cíle dostatečná. Školícími středisky jsou ty školy, které mají největší zkušenosti s využitím ICT ve výuce. Na školení se podílejí také některé vysoké školy (fakulty připravující budoucí pedagogy). Lektoři jsou vybíráni z nejzkušenějších pedagogů v této oblasti. Dále je připravováno formou postgraduálního studia na VŠ školení 8 700 koordinátorů a metodiků ICT na školách.

V zadávací dokumentaci je dále upřesněn odhad počtu učitelů absolvujících speciální školení v oblasti ICT. Původně definovaný počet je nereálný, protože dokonce převyšuje počet těch pedagogických pracovníků, kteří získali střední úroveň znalostí.

Financování projektu P I je řešeno formou účelové dotace jednotlivým školským subjektům. Ředitel školy je odpovědný za řádné vyúčtování dotace a dodržení směrných parametrů pro cílový stav v roce 2005. V oblasti vzdělávání pedagogických pracovníků v této oblasti je dnes již zřejmé, že původně nastavené parametry budou jednoznačně překročeny. Objem finančních prostředků na tento projekt s výhledy na další období je uveden v části věnované finančnímu zajištění SIPVZ.

---

³ Následující přehled definuje základní změny, které v jednotlivých programech vůči původně přijaté koncepci nastaly. Stejně tak jsou popsány původní cílové parametry, stav jejich plnění a výhled do roku 2006. Srovnání je vypracováno k datu ukončení programu v roce 2006 (usnesení vlády č. 992/2003).

V současné době se na školských zařízeních podle zákona č. 320/2001 Sb. provádí veřejnosprávní kontrola prostřednictvím ČŠI. Zprávy o tematických inspekcích budou zveřejněny podle zákona, k dispozici však budou až po technické uzávěrce tohoto dokumentu. Oblast informační gramotnost veřejnosti byla řešena souběžně s pilotními projekty P II.

B.1.2.2 Projekt P II - Software a vzdělávací zdroje

Závazné parametry projektu P II budou naplněny. Rok 2003 znamenal právě v této oblasti významnou změnu, která zásadním způsobem přispěla ke zvýšení iniciativy jednotlivých škol v oblasti zavádění ICT do škol. Významným způsobem se zvýšilo celkové využití ICT na školách a došlo k významným názorovým posunům v postojích veřejnosti a škol (viz příloha).

Závazný parametr – zajištění 180 vzdělávacích softwarových produktů pro výuku a vzdělávání v on-line i off-line podobě – je dnes školám k dispozici. Je monitorováno 80 % trhu. V dubnu 2004 bude známa struktura výukového softwaru v českých školách a školských zařízeních podle kategorií, typu softwaru i předmětů. Systém evaluace softwaru vytvořil efektivní systém zajištění kvality.

V roce 2003 byly vyhlášeny tzv. pilotní projekty. Již na samotném počátku je nutno konstatovat, že bylo přijato 322 projektů, byť menšího rozsahu než bylo původně plánováno. Významnou změnou je vstřícné financování. Žadatel o projekt se podílí 30 % z celkových nákladů. Parametr daný usnesením vlády č. 244/2001 bude překonán.

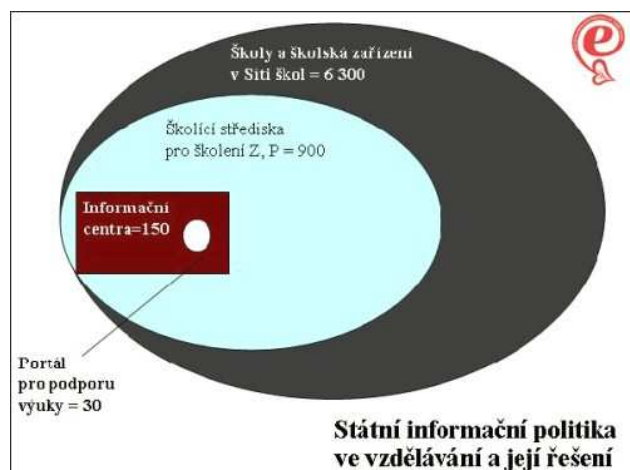
Na konci roku 2003 byl veřejnosti k diskusi předložen statut informačního centra jako centra excellence. Navazující rozvojové projekty umožní vybudovat nejméně 160 informačních center ve smyslu původního usnesení vlády v této oblasti. Závazný parametr bude do konce roku 2006 splněn, tzn. bude vybaveno 160 informačních center.

Závazný parametr – vytvořit a na vzdělávací portál nainstalovat 25 služeb dostupných uživatelům – je plněn částečně. Na základě studie proveditelnosti (Ústav pro informace ve vzdělávání) bude řešen celkový systém portálových služeb ve školství. Podle stávajícího stavu ICT na školách se jeví nejvýhodnější kompromisní řešení. Část těchto služeb bude pod přímou gescí MŠMT, část bude řešena formou navzájem propojených distribuovaných portálových služeb i přes centra excellence.

Rychlé připojení (nad 128 kb/s) je dostupné pouze 20 % škol. Celková rychlost připojení je limitujícím faktorem pro efektivní využívání portálových služeb přímo ve výuce. Co se týče informačních služeb, je řešením vládního zadání efektivní portál s katalogizací služeb a distribuovaným řešením na jednotlivé subjekty.

Obr. 1: Schéma distribuovaného řešení portálových služeb

B.1.2.3 Projekt P III - Infrastruktura

Závazné cíle Projektu P III se nedaří úspěšně a zcela plnit. Budování infrastruktury LAN bylo omezeno ve prospěch dodávek ICT služeb. Vyčleněné finanční prostředky a ceny dohodnuté na základě veřejné obchodní soutěže neumožnily vybavení všech škol lokální počítačovou sítí (LAN) a vybavení všech škol učebnou a připojením k síti internet. Smluvní vztahy uzavřené s generálním dodavatelem na dodávku služeb pro školy zaručují vybavení 3620 škol 25 000 počítači.

Obecnou nespokojenost ze strany škol, které nezískaly žádné vybavení, se podařilo během roku 2003 částečně zmírnit, především díky zahájení Projektu I a Projektu II, které byly zaměřeny opravdu na všechny školy. Také nespokojenost vybavených škol s tuhými omezeními při správě a využívání dodávaných ICT služeb se podařilo zmírnit jednáním s generálním dodavatelem, což vedlo k uvolnění některých omezení a k posílení odpovědnosti ředitelů škol. Uvedený postup přispěl k celkovému zlepšení využívání infrastruktury. Na základě analýzy dat získaných počátkem roku 2004 sběrem ÚIV a vypovídajících o stavu jednotlivých škol je možno konstatovat, že aktivní školy si pomoc zajistily i bez programu SIPVZ a že stále zbývá asi 10 % škol, kterým je nutno zajistit vybavení.

Vláda svým usnesením č. 992 ze dne 8. října 2003 schválila Aktualizovaný plán II. etapy Realizace Státní informační politiky ve vzdělávání, ve kterém jsou pro rok 2005 a 2006 vyčleněny prostředky pro dosud nevybavené školy, a současně schválila prodloužení realizace Státní informační politiky ve vzdělávání do roku 2006. Tímto je otevřen prostor pro vybavení zbývajících škol.

Objem finančních prostředků na tento program i s výhledy na další období je uveden v části věnované finančnímu zajištění SIPVZ.

B.1.3 Závěry ke kontrolní zprávě NKÚ a přijatá opatření

Zjištění vyplývající z Kontrolního závěru lze rozdělit do následujících oblastí:

- MŠMT porušilo zákon o rozpočtových pravidlech.
- Při realizaci Plánu I. etapy nepostupovalo MŠMT v souladu se zákonem o zadávání veřejných zakázek.

- MŠMT přistoupilo na nevýhodné smluvní podmínky s GD, přistoupilo na vyšší ceny, než byly uvedeny v nabídce. MŠMT uzavřelo s GA smlouvu, která se odchyluje od přijaté nabídky.
- Rozpočtové prostředky v souvislosti s uzavíráním smluv na dodávku zboží a služeb nebyly vynakládány hospodárně a efektivně.
- Realizace SIPVZ v letech 2001 a 2002 neprobíhala v souladu se stanovenými cíli a stanoveným harmonogramem.

V každé z oblastí byla ministerstvem provedena konkrétní opatření. Ke kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu vypracovalo ministerstvo stanovisko, které vláda vzala na vědomí svým usnesením č. 936 ze dne 22. září 2003. V tomto usnesení vláda ministerstvu uložila provést nejenom revizi uzavřených smluv, ale také zajistit všechny nezbytné kroky vedoucí ke zlepšení pozice ve smluvních vztazích. V současné době již potřebná opatření vedoucí ke zlepšení pozice ve smluvních vztazích probíhají.

B.1.4 Stav financování Státní informační politiky ve vzdělávání k 31. 12. 2003 (MŠMT)

B.1.4.1 Úvod

Vláda České republiky v březnu roku 2001 projednala dokument nazvaný Plán I. etapy Realizace SIPVZ, který následně schválila usnesením č. 244/2001. Materiál navazuje na koncepci státní informační politiky ve vzdělávání (usnesení vlády č. 351/2000), v níž je stanovena a zdůvodněna požadovaná výše účasti státního rozpočtu na financování jednotlivých projektů SIPVZ.

Prostředky státního rozpočtu určené na Realizaci SIPVZ tvoří významnou část kapitoly 333 MŠMT. Jejich čerpání v rámci jednotlivých projektů (Projekt P I - Informační gramotnost, Projekt P II - Vzdělávací SW a informační zdroje, Projekt P III - Infrastruktura, Projekt P IV - Řízení a provoz Koordinačního centra) se řídí obecně platnými předpisy o financování a poradou vedení MŠMT schválenými Metodickými pokyny.

V následující tabulce č. 1 je uveden původně schválený Plán I. etapy Realizace SIPVZ dle usnesení vlády č. 244/2001.

Tabulka č. 1: Plán I. etapy Realizace SIPVZ a jeho finanční zajištění

Projekt / Rok	2001 (tis. Kč)	2002 (tis. Kč)	2003 (tis. Kč)	2004 (tis. Kč)	2005 (tis. Kč)	2001-2005 celkem (tis. Kč)
Projekt I Informační gramotnost	300 000	400 000	434 000	365 000	323 000	1 822 000
Projekt II Vzdělávací SW a inf. zdroje	200 000	240 000	216 500	79 000	60 000	795 500
Projekt III Infrastruktura	1 320 000	1 100 000	1 059 000	626 000	555 000	4 660 000
Projekt Koordinační centrum	20 800	20 000	20 000	11 000	9 200	81 000
Celkem	1 840 800	1 760 000	1 729 500	1 081 000	947 200	7 358 500

B.1.4.2 Skutečné čerpání finančních prostředků v letech 2001, 2002 a 2003

2001

V roce 2001 byly dle usnesení vlády plánované prostředky ve výši 1 840 800 tis. Kč a ve stejné výši byl i schválen rozpočet. Rozpočet však byl v průběhu roku snížen o částku 170 tis. Kč, upravený rozpočet tedy činila částka 1 670 800 tis. Kč.

V roce 2001 bylo skutečně vyčerpáno 328 781 tis. Kč. Odvod z celkově přidělených finančních prostředků do RF činil 740 932 tis. Kč, nevyčerpané prostředky v důsledku zpoždění zahájení Programu SIPVZ představovaly částku 601 087 tis. Kč a byly vráceny do státního rozpočtu.

2002

Schválený rozpočet na rok 2002 činil 1 422 354 tis. Kč. Byl nižší o 337 646 tis. Kč než plánovaná výše prostředků schválená usnesením vlády č. 244/2001 ve výši 1 760 000 tis. Kč.

V průběhu roku však bylo v oblasti SIPVZ realizováno několik rozpočtových úprav včetně převodu finančních prostředků z kapitoly 333 do kapitoly 380 Okresní úřady OKÚ v kompetenci MF ve výši 52 522 tis. Kč na Projekt P I ke školení učitelů základního stupně pro školy v kompetenci okresních úřadů. Účelem dalších rozpočtových změn bylo navýšení rozpočtu SIPVZ s ohledem na nedostatek finančních prostředků v Projektu P III - Infrastruktura. Rozpočet po změnách činil 1 620 060 tis. Kč. Další navýšení finančních prostředků představovaly mimorozpočtové zdroje z rezervního fondu kapitoly 333 ve výši 155 121 tis. Kč. Celkové tak byly disponibilní zdroje pro rok 2002 ve výši 1 827 703 tis. Kč (vč. prostředků převedených na OKÚ).

Celkem bylo v roce 2002 vyčerpáno 1 773 063 tis. Kč v rámci SIPVZ (SZÚ 2002) a dále pak 52 522 tisíc Kč prostřednictvím alokace spadající do kompetence MF. Odvod do RF představoval částku 1 719 tis. Kč. Do SR bylo vráceno 399 tis. Kč.

2003

Pro rok 2003 byl v souladu s usnesením vlády č. 244/2001 stanoven objem finančních prostředků ve výši 1 729 500 tis. Kč, který byl rozhodnutím PSP České republiky snížen o 479 786 tis. Kč, tedy na celkovou částku 1 249 714 tis. Kč. Rovněž tak byly na základě rozhodnutí PSP České republiky projekty SIPVZ pro rok 2003 vyjmuty ze systému programového financování (ISPROFIN). V průběhu roku došlo k úpravám rozpočtu z důvodu posílení Projektu P III, kde bylo nutné uhradit dlužné faktury z roku 2002 vyplývající ze smluvních vztahů s generálním dodavatelem a generálním auditorem a realizovat platby roku 2003 v souladu s uzavřenými smluvními vztahy.

Rozpočet byl navýšen o 124 970 tis. Kč z uspořené prostředků v rámci kapitoly 333 a o 254 174 tis. Kč na základě vládního rozhodnutí. Další prostředky ve výši 65 939 tis. Kč byly uvolněny z rezervního fondu kapitoly 333.

Celkové zdroje na rok 2003 představovaly částku 1 694 797 tis. Kč.

Z těchto finančních prostředků bylo celkem čerpáno 1 661 679 tis. Kč. Nevyčerpané prostředky ve výši 24 298 tis. Kč byly odvedeny do rezervního fondu, stejně jako vratky alokovaných prostředků, které byly krajskými úřady vráceny v prosinci 2003 ve výši 7 105 tis. Kč. (31 403 tisíc Kč).

Tabulka č. 2: Skutečné čerpání prostředků SIPVZ 2001-2003 (údaje v tis. Kč)

Položka / Rok	2001	2002	2003
Plánované prostředky dle usnesení vlády č. 244/2001	1 840 800	1 760 000	1 729 500
Schválený rozpočet	1 840 800	1 422 354	1 249 714
Upravený rozpočet k 31. 12.	1 670 800	1 620 060	1 628 858
Prostředky na školení Z převáděné prostřednictvím OKU	0	52 522	0
Mimorozpočtové zdroje	0	155 121	65 939
Disponibilní zdroje k 31.12.	1 670 800	1 827 703	1 694 797
Skutečnost čerpání	328 781	1 773 063	1 661 679
Školení „Z” OKÚ	0	52 522 ³	0
Celkem – nevyužito	1 342 019	2 118	33 118
Odvod do RF	740 932	1 719	31 403
Odvod do SR	601 087	399	1715

B.1.4.3 Finanční zabezpečení v letech 2004-2006

Dne 8. října 2003 projednala vláda a svým usnesením č. 992/2003 následně schválila Aktualizovaný plán II. etapy Realizace SIPVZ. Tímto usnesením byl Program SIPVZ posunut do roku 2006 při zachování objemu zdrojů ve výši 7 358 500 tis. Kč.

³ Tato částka není zahrnuta v státním závěrečném účtu, protože byla vyjmuta z prostředků kapitoly 333 do kapitoly 380.

Tab. č. 3: Plán II. etapy Realizace SIPVZ - dle usnesení vlády č. 992/2003 (aktualizováno k 20. 4. 2004)⁴

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	souhrn
Projekt I Informační gramotnost	1 664	188 693	215 969	218 605	253 620	229 918	1 108 469
Projekt II Vzdělávací SW a informační zdroje	164 182	15830	115 000	96 439	188 845	150 335	730 631
Projekt III Infrastruktura	149 999	1 613 927	1 328 000	932 650	635 424	0	4 660 000
Přímá a grantová podpora vybavenosti dosud nevybavených škol	0	0	0	0	170 136	652 681	822 817
Projekt IV Koordinační centrum	12 936	7 134	2 710	3 000	2 803	8 000	36 583
Celkem	328 781	1 825 584	1 661 679	1 250 694	1 250 828	1 040 934	7 358 500

Usnesením vlády č. 992/2003 bodu III/2 bylo paní ministryni uloženo do 31. 12. 2003 předložit aktualizaci schválených dokumentací programu. Tento materiál byl posouzen odbornými útvary MF a přestože program SIPVZ není v rozpočtu roku 2004 zařazen do systému programového financování (ISPROFIN), jsou finanční prostředky roku 2004 a navržené zdroje v dalších letech dle tohoto systému detailně rozpracovány.

Program SIPVZ má již od samého počátku charakter dlouhodobé iniciativy a není typickou reprodukcí majetku ("klasický ISPROFIN"), ale především programem dalšího rozvoje digitální gramotnosti žáků a pedagogických pracovníků v souladu s přijatými evropskými standardy. Tyto programy byly v letech 2002 a 2003 z programového financování vyřazeny na základě pozměňovacích návrhů PSP ČR k vládnímu návrhu státního rozpočtu na příslušné roky. Ani v roce 2004 nejsou programy do programového financování ISPROFIN zařazeny a jsou sledovány jako dílčí specifický ukazatel rozpočtu kapitoly 333

Vládě ČR je předložena žádost o vyřazení programů SIPVZ ze systému programového financování s tím, že výdaje státního rozpočtu určené na jejich financování budou v kapitole 333 – MŠMT státního rozpočtu sledovány jako „specifický dílčí ukazatel.“ Materiál bude projednán vládou ČR do poloviny května 2004.

Za základní důvody vedoucí k vyjmutí programů SIPVZ ze systému programového financování ISPROFIN považujeme:

- **Program SIPVZ není určen k reprodukci majetku, ale k naplnění základní digitální gramotnosti žáků a pedagogických pracovníků. Jde tedy o dlouhodobý program s přesahem za hranici roku 2006. Konečné indikátory jsou nemateriální povahy.**

⁴ Údaje v tabulce jsou aktualizovány k dubnu 2004.

- Nelze kombinovat dva rozdílné modely financování ke stejné problematice v rámci jednoho programu.
- Vzhledem k zásadním změnám v daňové problematice (nárůst DPH) dojde ke změnám strukturálních výdajů.
- MŠMT vede financování podle stanovených projektů i v době vyjmutí ze systému ISPROFIN.

Charakter programu SIPVZ předurčuje dlouhodobý rámec i za hranici roku 2006 (usnesení vlády č. 992/2003).

MŠMT v roce 2004 dále předloží koncepci dalšího rozvoje SIPVZ včetně financování po roce 2005 jako základní materiál rozvoje Státní informační politiky ve vzdělávání v ČR.

B1.4.4. DALŠÍ FINANCOVÁNÍ SIPVZ

Významným úkolem, který stojí před SIPVZ v gesci MŠMT, je zajištění nového podprojektu "Přímá a grantová podpora vybavenosti dosud nevybavených škol" ve výši 822 817 tis. Kč, který bude pokryt přeskupením výdajů na jednotlivé projekty tak, aby byl do roku 2006 zachován objem finančních prostředků schválený usnesením vlády č. 244 ze dne 14. března 2001.

V II. etapě SIPVZ je již uplatňováno vstřícné financování. Na celkových nákladech ICT služeb ve škole se podílí nejenom stát, ale také škola, zřizovatel, kraj. Reprodukční náklady na obnovu a služby (připojení k internetu, školení) spojené s využíváním ICT ve školách při zajištění hranice indikátoru eEurope+ na úrovni 8 PC/100 žáků, jsou odhadovány na roční částku 800 Kč až 1000 Kč na jednoho žáka ze státního rozpočtu. Současně se předpokládá, že škola uhradí ze svých zdrojů (vlastní zdroje školy, zřizovatel, kraj) cca 30 až 50 % provozních nákladů. I při společném financování celkový objem na komplexní zajištění ICT ve škole předpokládá výdaj státního rozpočtu ve výši 1 000 000 tis. Kč, celkově však 1 500 000 tis. Kč. Aktualizovaný plán II. etapy SIPVZ schválený vládou v říjnu 2003 již výdaj státního rozpočtu zahrnuje. Uvedený postup nepředstavuje navýšení výdajů ze státního rozpočtu, ale pouze změnu struktury výdajů v rámci rozpočtové kapitoly 333. Vzhledem ke komplexnosti této problematiky, nutné vazbě na povinné standardy služeb ICT ve školách, předloží MŠMT v roce 2004 (II. pololetí) koncepční materiál dalšího rozvoje SIPVZ včetně financování ve školách po roce 2005. Tento materiál bude řešit i rozvojové programy v oblasti ICT ve školách. Samozřejmostí je i to, že tento materiál bude zahrnovat novelu zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní ve vztahu ke krajům a obcím.

C. STÁTNÍ INFORMAČNÍ POLITIKA VE VZDĚLÁVÁNÍ V OSTATNÍCH RESORTECH

C.1 Ministerstvo informatiky

C.1.1 Národní program počítačové gramotnosti

Cílem akce Národní program počítačové gramotnosti je v souladu se Státní informační politikou ve vzdělávání zajistit provozování uceleného souboru navazujících kursů základního ovládnutí informačních a komunikačních technologií pro neodbornou veřejnost, jejichž cílem je odstranění bariéry strachu z využívání počítačů a internetu. To bezprostředně směřuje ke zvýšení počítačové gramotnosti občanů a ke zlepšení orientace absolventů ve společnosti zaměřující se stále více na využívání informací a znalostí. Při provozování kursů je důraz kladen nejenom na kvalitativní obsah kursů, ale také na regionální dostupnost výukových míst (pokrytí celé ČR) a cenovou přístupnost pro nejširší veřejnost z nejrozličnějších sociálních a příjmových skupin. Zadáním bylo zřízení a provozování nejméně 7 typů alespoň dvouhodinových kursů v této struktuře:

- kurs pro úplné začátečníky bez jakékoliv zkušenosti s kontaktem s osobním počítačem,
- úvodní kurs základní počítačové gramotnosti,
- kurs základů práce s internetem,
- kurs práce s textovými procesory,
- kurs práce s tabulkovými procesory,
- kurs využívání internetu pro pokročilé se zaměřením na aplikace a služby veřejné správy,
- kurs využívání informačních technologií a internetu pro zlepšení postavení na trhu práce.

Od 4. února 2003, kdy byl projekt zahájen, do prosince 2003 absolvovalo jednotlivé kursy Národního programu počítačové gramotnosti téměř 32 000 účastníků. Kursy probíhaly ve 230 regionálních centrech, což pro 80 % občanů znamenalo, že vzdálenost k nejbližšímu školícímu středisku byla menší než 50 km. Většina kursů se konala v prostorách škol a veřejných knihoven. Z rozpočtu ministerstva informatiky byly na projekt vynaloženy finanční prostředky ve výši 9 mil. Kč.

Vzhledem k úspěšnosti projektu a snadno měřitelným výsledkům chce ministerstvo informatiky v projektu nejen pokračovat, ale dosáhnout v následujících letech jeho rozšíření. Především se předpokládá spolupráce s MPSV na rozšíření některých stávajících a přípravě nových kursů, které bude možné zařadit mezi rekvalifikační kursy úřadů práce. Dále je významná spolupráce s MŠMT v rámci SIPVZ a také mnoho školících center využívá volnou kapacitu škol. Snahou koordinace společných aktivit a spolufinancování projektů je účelnější vynakládání prostředků ze státního rozpočtu.

Rok / Částka v tis. Kč	2004	2005	2006	2007
Národní program počítačové gramotnosti	12 000	30 000	30 000	30 000

Na pokračování NPPG v roce 2004 vypisuje ministerstvo informatiky veřejnou obchodní soutěž, která zapojení do projektu umožní více subjektům.

Proplácení nákladů na účastníky kursu bude probíhat dle následujícího klíče:

- Náklady na absolventa kursu (2 hod) nepřesáhnou částku 350 Kč (bez DPH).

- Každý občan se může zúčastnit max. 3 kursů.
- Celková částka nepřesáhne 12 mil. Kč (včetně DPH).
- Účastník kursu si připlatí částku ve výši 100 Kč/2 hod. Kursy je možné spolufinancovat z jiných zdrojů. (V roce 2003 se osvědčil systém, kdy byla část nákladů hrazena za příspěví soukromých ICT společností, např. firmy Intel).

Dosažení cílů podprogramu je dáno soustavou ukazatelů (parametrů), jejichž splnění je možné průběžně ověřovat jejich dosažením nebo u některých pomocí dokumentace.

Ověřitelné ukazatele:

- jednotná metodika a obsah kursů v rámci všech výukových míst,
- počet absolventů a účastníků kursu,
- dostatečné technické vybavení výukových míst,
- srozumitelné, cenově dostupné (od 100 Kč/2 hodiny) praktické kursy,
- dostupnost ve všech regionech celé ČR,
- existují podmínky pro snadnou registraci s minimální administrativní zátěží lektorů.

Ověřitelné zdroje plnění ukazatelů:

- osnovy a metodiky jednotlivých kursů,
- přehledná evidence zájemců a účastníků kursů,
- statistiky provozu kursů,
- dotazníky vyplněné všemi absolventy kursů.

C.1.2 Projekt internetizace knihoven

Dle zákona č. 257/2001 Sb. o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon) mají od konce roku 2006 všechny knihovny nabízet uživatelům služby provozované prostřednictvím internetu. Základem celého projektu je rozšíření služeb knihoven o zpřístupnění rozsáhlých informačních zdrojů využitím ICT ve formě připojení k internetu a tím i sdílení těchto zdrojů.

Koncepce Projektu internetizace knihoven (PIK) je postavena na koordinační roli MI a financování celého projektu prostřednictvím rozpočtu MI, dále jeho potřebného navýšení jako předpoklad pro realizaci celého projektu do roku 2006. Zajištění vybavenosti knihoven potřebnou výpočetní technikou prostřednictvím nakoupené služby, nebo nákupem vlastního HW je ponecháno zcela v kompetenci provozovatele knihovny.

Program ministerstva kultury VISK, jehož cílem je inovace veřejných knihovnických a informačních služeb na bázi informačních technologií, byl zahájen v roce 1997 a je realizován v devíti specializovaných podprogramech. Pouze dva z nich přímo souvisejí s koncepcí PIK. VISK1 (Koordinační centrum programu VISK) zajišťuje odborné, organizační a koordinační činnosti související s realizací programu VISK a VISK3 (Informační centra veřejných knihoven), který mimo jiné podporuje zavádění internetu do knihoven. Do roku 2002 bylo k internetu připojeno celkem 1300 knihoven. Tím bylo dosaženo stavu, kdy 74 % obyvatel z celkového počtu bydlí v místě (obci), kde knihovna nabízí veřejnou internetovou stanici s kvalifikovanou asistencí.

Usnesením vlády ČR č. 992 ze dne 8. 10. 2003 bylo ministru informatiky uloženo zajistit v roce 2003 připojení 360 knihoven k internetu a do konce roku 2006 připojení knihoven zbývajících.

Zajištění podmínek a realizace internetové konektivity pro knihovny v praxi spočívá v zajištění kvalitního a bezpečného internetového připojení pro ty knihovny, které si v řádném termínu podají žádost do grantového řízení VISK3, stanoveném nařízením vlády č. 288/2002 Sb.

Základní myšlenkou realizace projektu internetizace knihoven je využití komunikační infrastruktury informačních systémů veřejné správy, budované za účelem pokrytí komunikačních potřeb nutných pro zajištění výkonu státní správy v přenesené působnosti. Prakticky každý obecní úřad musí být připojen do Intranetu veřejné správy (IVS). V řadě obcí, především těch menších, sdílí obecní úřad stejnou budovu jako knihovna – mohou tedy sdílet i komunikační infrastrukturu. Vzniklé úspory budou použity pro financování Projektů internetizace knihoven.

V letech 2004-2006 bude připojeno přibližně 3000 knihoven. Při kalkulaci vycházející ze současných cen měsíčních poplatků provozu internetového připojení (4 700 Kč/měsíc), zvoleného technického a obchodního řešení se roční náklady v jednotlivých letech odhadují následovně.

2004	2005	2006
14 805 tis. Kč	111 390 tis. Kč	212 910 tis. Kč

Existuje však předpoklad snížení paušálních poplatků za připojení a masivní využití již existující infrastruktury, což povede ke značnému snížení uvedených nákladů. Finanční krytí je předpokládáno především ze zdrojů kapitoly MI, případně MK. Dále se uvažuje o využití zdrojů ze strukturálních fondů EU. Přesné vyčíslení dopadu na státní rozpočet bude uvedeno v Projektu internetizace knihoven, předloženého vládě do 30. 6. 2004.

Ověřitelné ukazatele:

- počet připojených knihoven,
- kvalita/rychlost připojených knihoven,
- náklady na připojení.

C.2 Ministerstvo kultury

(dle usnesení vlády ČR ze dne 8. 10. 2003 č. 992 – bod III.7)

Ministerstvo kultury (dále MK) spolupracuje na II. etapě Realizace SIPVZ prostřednictvím programu Veřejné informační služby knihoven (VISK). Tento program je realizován v devíti specializovaných podprogramech, z nichž se vzděláváním přímo souvisejí dva: VISK 2 - Mimoškolní vzdělávání pracovníků knihoven v oblasti ICT, a VISK 3 - Informační centra veřejných knihoven. Nepřímou souvislost má VISK 8 - Elektronické informační zdroje.

C.2.1 VISK 2 - Mimoškolní vzdělávání pracovníků knihoven v oblasti ICT

Výuka pracovníků knihoven v oblasti ICT probíhá v 15 vzdělávacích centrech vybudovaných v letech 2000 až 2001 z prostředků programu. V roce 2003 se uskutečnilo celkem 5477,5 vyučovací hodiny. Základních kursů podle metodiky ECDL se účastnilo celkem 3459 studujících v 5295 vyučovacích hodinách. V expertních kurzech proběhlo 182,5 vyučovací hodiny, kterých se zúčastnilo 234 frekventantů. Celkem bylo na podprogram VISK 2 z rozpočtu MK vynaloženo 2 087 tis. Kč.

Pro rok 2004 existuje předpoklad pokračování nastoupeného směru programu, tzn. zabezpečení výuky knihovníků v oblasti ICT. Cílem je, aby byl ve všech knihovnách (tedy i těch nejmenších s neprofesionálními knihovnicíky) alespoň jeden pracovník ovládající informační a komunikační techniku. Zároveň je třeba v letošním roce přistoupit k obnově softwaru a částečně i hardwaru.

C.2.2 VISK 3 - Informační centra veřejných knihoven

Podprogram VISK 3 zahrnuje napojování knihoven na internet a vybavování knihoven výpočetní a komunikační technikou a specializovaným knihovnickým softwarem. Tento program byl v letech 2000 až 2002 plně realizován z rozpočtu MK. V roce 2003 došlo v souvislosti se zřízením ministerstva informatiky (dále MI) k dohodě o spolupráci s tím, že MK si ponechá "knihovnické" programy a MI v souladu s Rámcovou smlouvou o poskytování služeb komunikační infrastruktury připojí knihovny k síti internet v rámci budování komunikační infrastruktury informačních systémů veřejné správy. Tato dohoda rezultovala ve dvou usneseních vlády ČR: č. 992 ze dne 8. 10. 2003 a č. 44/2004 ze dne 14. 1. 2004, která MI ukládají ve spolupráci s MK zajistit v roce 2003 připojení 360 knihoven k internetu a do konce roku 2006 připojení všech zbývajících knihoven v souladu se zákonem č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon). V roce 2003 tedy bylo připojeno dalších 360 knihoven; celkem je v současné době k internetu připojeno téměř 1700 veřejných knihoven, což je 27 % z celkového počtu. Těchto 27 % knihoven ovšem využívá téměř 75 % populace. Z prostředků MK bylo MI na výše zmíněný účel převedeno 6 000 tis. Kč. Na ostatní projekty v rámci podprogramu VISK 3 bylo vynaloženo dalších 6 100 tis. Kč.

V současné době se proces připojování knihoven dostává do obtížné fáze, kdy by mělo být připojeno velké množství knihoven v malých obcích, kde je nedostatečná infrastruktura a slabé ekonomické a technické zázemí. V přibližně 4500 menších obcích, kde knihovna dosud nenabízí veřejný internet, žije více než 25 % obyvatel ČR. Tato skupina obyvatel je proti obyvatelům větších měst znevýhodněna. Rozšíření veřejného internetu do malých obcí by výrazně přispělo k odstranění tohoto handicapu a vytvořilo by předpoklad pro ekonomický i sociální rozvoj venkova. Proto je spolupráce s MI nanejvýš žádoucí a potřebná.

Jak již bylo zmíněno výše, došlo v roce 2003 k rozvoji spolupráce MK a MI v oblasti připojování knihoven na síť internet. Výsledkem této spolupráce byla mj. příprava dokumentu Koncepce Projektů internetizace knihoven, který vláda ČR vzala usnesením ze dne 14. 1. 2004 č. 44 na vědomí. Další plnění koncepce bude naplňováno podle Projektů internetizace knihoven, který má MI ve spolupráci s MK zpracovat a včetně návrhu způsobu financování předložit vládě ČR do 30. 6. 2004.

Společným cílem podprogramu VISK 2 a VISK 3 je, aby knihovna nabízela veřejně přístupnou internetovou stanici s kvalifikovanou asistencí vzdělaného knihovníka.

C.2.3 VISK 8 - Elektronické informační zdroje

Cílem je vytvoření koordinovaného systému veřejných informačních služeb s co nejširším dopadem na všechny skupiny uživatelů knihoven a také zajištění rychlého a efektivního zpřístupňování požadovaných informací (především z periodické literatury, dokumentů encyklopedického charakteru, právních informací atd.) českých i zahraničních, s využitím možností moderních informačních a síťových technologií. V případech účelného zdůvodnění je žádoucí zajištění multilicenčních (skupinových nebo celostátních) přístupů

k elektronickým informačním zdrojům. Dalším záměrem podprogramu je zpřístupnění informačních zdrojů prostřednictvím Jednotné informační brány, tzn. zajištění jednoduchého a komplexního zpřístupnění a propagace informačních zdrojů. Program VISK 8 byl v roce 2003 vyhlášen ve dvou liniích: A. Informační zdroje (nákup licence), B. Jednotná informační brána. V linii A byla zakoupena multilicence univerzálních českých databází TAMTAM a ČTK pro celkem 91 knihoven (jeden projekt podala Národní knihovna ČR). V projektech linie B bylo podpořeno fungování Jednotné informační brány v celonárodním měřítku a dále nákup serverů pro připojení institucí, jejichž informační zdroje jsou celonárodně významné. Celkem byla rozdělena částka 3 933 tis. Kč.

C.3.3 Ministerstvo práce a sociálních věcí

Dlouhodobé záměry v oblasti zvyšování zaměstnanosti včetně využívání informačních a komunikačních technologií jsou zpracovány v Národním plánu zaměstnanosti. Program MPSV v oblasti vzdělávání je přitom financován z prostředků vyhrazených na aktivní politiku zaměstnanosti.

Právě v oblasti rekvalifikace nezaměstnaných hraje ICT významnou roli. MPSV se přitom soustředí na několik oblastí: vzdělávání pro ohrožené regiony (zaměřené na území s vysokou mírou nezaměstnanosti nebo na území se složitou dopravní dosažitelností), vzdělávání pro zdravotně handicapované občany (v oblasti ICT může vyřešit jejich komunikační překážky), cílené vzdělávání pro nezaměstnané a sociálně handicapované (v oblasti rekvalifikace znalosti ICT i na základní úrovni zvyšují šance nalézt pracovní uplatnění) a konečně i vzdělávání seniorů (řeší problematiku smysluplných aktivit pro využití volného času).

Rekvalifikace zaměřené na ICT patří mezi nejčastěji realizované. V roce 2002 byla otevřena dvě vzdělávací střediska pro zvyšování informační gramotnosti nezaměstnaných – program CyberSkills – na úřadech práce v Havířově a v Mostě. V roce 2003 získala obě tato vzdělávací střediska certifikát (od anglických zhotovitelů těchto vzdělávacích programů) dokládající úřední ověření správného způsobu a organizace výuky.

Další ze základních podmínek dosažení a zvyšování informační gramotnosti občanů je dostupnost připojení na internet a veřejně přístupné informační kiosky. MPSV v rámci rozvoje připravuje nasazení informačních kiosků v oblastech státní sociální podpory a politiky zaměstnanosti i lepší zpřístupnění těchto kiosků pro nevidomé a slabozraké. Ve spolupráci s ČSAD SVT Praha, zpracovatelem jízdních řádů, budou kiosky opatřovány i klávesnicemi s brailovým písmem a reproduktory pro příjem vyhledávaných informací.

Příloha:

1. Stav SIPVZ v číslech (2003-2004) - leták
2. Seznam zkratk použitých v předkládaném materiálu

Seznam zkratk použitých v předkládaném materiálu

SIPVZ	Státní informační politika ve vzdělávání
ÚIV	Ústav pro informace ve vzdělávání
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MK	Ministerstvo kultury
MI	Ministerstvo informatiky
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
ICT	Informační a komunikační technologie
VÚP	Výzkumný ústav pedagogický
NPPG	Národní program počítačové gramotnosti
IVS	Intranet veřejné správy
MF	Ministerstvo financí
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
GD	Generální dodavatel
GA	Generální audit
OKÚ	Okresní úřad
RF	Rezervní fond
SR	Státní rozpočet
PIK	Projekt internetizace knihoven
VISK	Veřejná informační služba knihoven
ČŠI	Česká školská inspekce
ECDL	European Computer Driving Licence
ePICT	European Pedagogy ICT licence
IVS	Intranet veřejné správy